

Grip op kosten en proces Jeugdhulp in Noardwest Fryslân

1 Inleiding

1.1 Toename kosten voor Jeugdhulp na 2018

In 2018 werden Gemeenten geconfronteerd met een forse toename van de kosten voor Jeugdhulp. Door intrede van de provinciaal gedragen resultaatgerichte inkoopssystematiek Jeugdhulp per 1 januari 2018, is er een nieuw speelveld ontstaan. Aanbieders zijn, mede volgens het contract, in de lead als het gaat om het vaststellen van het budget wat beschikbaar dient te worden gesteld door Gemeente voor het behalen van de vooraf vastgestelde resultaten. 75% van alle aanvragen verlopen via externe verwijzing, waardoor aanbieders volledig aan het roer staan. Op 25% van de aanvragen heeft de gemeente enige vorm van grip, hoewel ook hierbij geldt, zoals aangegeven dat op basis van contractafspraken het aan de zorgaanbieders is de intensiteit van de zorg te bepalen.

1.2 Taskforce kostenontwikkeling Jeugdzorg

Eind 2018 is door de 20 Friese Gemeenten de Taskforce kostenontwikkeling Jeugdzorg in het leven geroepen om de oorzaken te onderzoeken van (mogelijke) kostenstijging van jeugdzorg in de Friese Gemeenten. Door het portefeuillehoudersoverleg van Sociaal Domein Friesland is eind 2018 een definitieve opdracht geformuleerd voor deze taskforce. Langs 2 sporen is onderzoek gedaan. Voor elk spoor is een Werkgroep gevormd. Werkgroep 1 heeft gekeken naar de trends en ontwikkelingen binnen de ingezette Jeugdhulp in Friesland.

Werkgroep 2 heeft onderzoek gedaan naar mogelijke sturingsmechanismen. Onderzoeksbureau KPMG was ingehuurd als ondersteuning van Werkgroep 1. Op basis van het ontvangen rapport van KPMG in april 2019 met de financiële analyse van de kostenontwikkeling Specialistische Jeugdhulp in Friesland (2018 ten opzichte van 2017) bleek dat sprake was van een kostenstijging. KPMG ging uit van verschillende scenario's in zijn berekeningen, op basis van verschillende veronderstellingen en aannames. Hierbij is een verwachte kostenstijging gepresenteerd tussen de 21% en 37%. De uitkomsten en adviezen van het onderzoek naar de sturingsmechanismen zijn eind maart 2019 aan de Gemeente in Friesland gepresenteerd. De kosten over noordwest Friesland zijn in 2018 met 21,6% gestegen ten opzichte van de gemiddelde kosten over de jaren 2015 t/m 2017.

Als we de kostenontwikkeling volgen per unieke cliënt dan kan er geconcludeerd worden dat deze kosten zijn gestegen met 19,8% op regionaal niveau (Harlingen 24%; Terschelling 8%; Vlieland -0,5%; Waadhoeke 20%).

1.3 Iedereen aan zet: formuleren en uitvoeren van maatregelen

Grip op de kosten en het proces van Jeugdhulp is een langdurig proces waarin alle Gemeente, De Dienst Noordwest Fryslân en Sociaal Domein Friesland participeren. Elk op zijn beurt is, mede vanuit de politieke druk, bezig om maatregelen te formuleren en uit te voeren. Er zijn allerlei actieplannen en gremia waarin plannen worden gemaakt om de kosten te reguleren. Zicht op het geheel heeft op dit moment niemand. Noordwest Friesland wil dit inzicht wel hebben, zowel op provinciaal, regionaal als op lokaal niveau. In deze memo gegeven wij een overzicht van alle acties die het afgelopen jaar zijn ontwikkeld/uitgevoerd. Hierbij gegeven wij inzicht in de status, het eigenaarschap en eventueel het tijdsplan van de actie.

2 Acties

Doelstelling	Acties	Eigenaar	Deadline	Status
Vergroten expertise	De Dienst stelt tijdelijk een coach aan voor 30 tot 36 uur die GT-medewerkers en backoffice gaat coachen in het onderhandelen met aanbieders over intensiteiten	De Dienst Gemeente	Jan. 2020	Een vacatureronde heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. Uiteindelijk is er voor gekozen om de eigen adviseurs bij de Dienst hierin te trainen. De adviseurs werken nauw samen bij casuïstiek met de GT-medewerkers.
Verbeteren samenwerking en positionering GT's en Dienst	Er worden nieuwe afspraken gemaakt over de rolverdeling tussen GT-medewerkers en adviseurs van De Dienst. Focus GT-medewerkers ligt op adviseren over zorgvraag en alles wat daarmee samenhangt. Focus adviseur De Dienst ligt op overleggen / onderhandelen over de intensiteit, ondersteunen bij knelpunten die ontstaan door hoofd- en onderaannemerschap, ondersteunen i.g.v. verschil van inzichten tussen GT en zorgaanbieders bij stapeling van zorg en verhogen kwaliteits- en kostenbewustzijn.	De Dienst Gemeente	Dec. 2019	De afspraken over werkverdeling (functieprofiel) GT/adviseurs zijn vastgelegd en gecommuniceerd zodat voor alle betrokken duidelijk is wie wat doet.
Verbeteren sturen op toegang	Geen beschikking middels route GT afgeven voor dat er een intake gesprek is geweest tussen zorgaanbieder en cliënt (en GT-medewerkers)	Gemeente		In het proces staat helder omschreven dat eerst een intake moet hebben plaatsgevonden voordat een beschikking door het GT wordt afgegeven. In contractafspraken is dit

minder helder geformuleerd. Er wordt wel door SDF gestuurd op het eerst laten plaatsvinden van een intakegesprek, maar door de contractuele lacune is dit wel een discussieonderwerp met zorgaanbieders. Zij wensen graag eerst een beschikking, zodat werkzaamheden gelijk gefactureerd kunnen worden. Daaronder ligt dat de zorgaanbieder namelijk ook voor intakegesprekken een kostenvergoeding wenst te ontvangen.

Daarbij speelt ten tweede de vraag of het altijd nodig/wenselijk is dat zorgaanbieder überhaupt intakegesprekken voert en daarmee soms deels eerder door gemeente uitgevoerd werk overdoet. Hier speelt ook een onderlinge vertrouwenskwestie: kunnen / willen we voldoende steunen op de werkzaamheden welke door andere partijen in de zorgketen worden uitgevoerd? De zorgaanbieder is van mening niet altijd te kunnen leunen op het werk van Gemeente (bijv. onderzoeksplannen).

De contractuele onvolkomenheid is in beeld bij werkgroep 7 van de taskforce (behouden bestaande contracten). Voor na 2020 zullen nieuwe afspraken worden gemaakt en worden de verschillen tussen de processen, het administratieprotocol en contracten rechtgetrokken. Daarmee zal dit actiepunt in 2021 zijn opgelost. In de tussentijd is en blijft het advies om te blijven aansturen op het eerst uitvoeren van een intake.

Ten aanzien van het tweede aandachtspunt vraagt de vergadering zich af waarom de zorgaanbieder geen feedback over de kwaliteit van het zorgplan aanlevert? Goede vraag is: hoe borgen we de kwaliteit van het zorgplan? En hoe zorgen we er tegelijkertijd voor dat de administratieve druk wordt verlicht door bijv. te stoppen met het dubbel uitvoeren van werkzaamheden en het

			meer vertrouwen op elkaars expertise. Dit is doorgegeven aan de werkgroep taskforce Jeugd.
Verbeteren sturen op toegang	Definiëring van Stapeling	De Dienst Gemeente	Er heeft een eerste verdieppingsanalyse zorgstapeling plaatsgevonden. Deze analyse heeft laten zien dat er in bepaalde gevallen stapeling plaatsvindt. In het gros van de gevallen is dit echter te verklaren in sommige dossiers is vanwege de complexiteit van de problematiek stapeling van zorg niet altijd te voorkomen.
Verbeteren sturen op toegang	Definiëring wanneer zet je een Herstel-traject in en wanneer een Duurzaam-traject	De Dienst Gemeente	Signaal afgeven aan SDF dat Gemeente met de huidige definities niet altijd goed uit de voeten kunnen. Mogelijk kunnen we een nieuwe werkwijze bedenken, al dan niet via de Taskforce. In een nieuwe aanbesteding kan dit in ieder geval mee worden gewogen.
Verbeteren sturen op toegang	Onderzoeken mogelijkheid praktijkondersteuner jeugd GGZ (PHO-Jeugd GGZ) of gebiedsteam medewerker binnen de huisartsenpraktijk.	Gemeente	In Waadhoeke zijn voorbereidende werkzaamheden opgestart. Er zijn gesprekken met huisartsenpraktijken gevoerd. De gemeente Waadhoeke heeft een filmpje gemaakt m.b.t. ervaringen van andere POH-ers in andere Gemeente. Door de Coronacrisis hebben huisartsen aangegeven eerst andere prioriteiten te hebben. Na de zomervakantie wordt e.e.a. weer opgepakt. In de loop van 2020 zien we wel al een verschuiving van overige verwijzers naar het GT plaatsvinden. De gesprekken met de huisartsen hebben hierin wellicht al voor een bepaalde bewustwording gezorgd.
Verbeteren sturen op toegang	Onderzoek mogelijkheden GT toevoegen als verwijzer in Zorgdomein	De Dienst Gemeente	Eerst worden de ervaringen van de gemeente Harlingen afgewacht. De gemeente Harlingen werkt een aantal maanden met Zorgdomein en de eerste ervaringen zijn positief. Huisartsen weten de gemeente beter te vinden en de communicatie (via Zorgdomein) verloopt eenvoudiger, sneller en is bovendien beveiligd waardoor ook aan de AVG eisen wordt voldaan. Gemeente Waadhoeke heeft inmiddels een offerte bij de leverancier opgevraagd deze is beoordeeld op privacy/gegevensbescherming. De planning voor implementatie is het 4 ^e kwartaal 2020.

Verbeteren sturen op toegang	Uitbreiding van de inzet van de gebiedsteam medewerkers op de scholen, zodat onderlinge samenwerking wordt bevorderd.	Gemeente		Gemeente Waadhoeke is op alle scholen aanwezig, elke school heeft een vast aanspreekpunt (vaste GT-medewerker) gekregen. Er zijn korte communicatielijnen.
Verbeteren contractbeheer	Signalen gemeente inzake zorgaanbieders doorzetten naar Contractbeheer SDF → terugkoppeling / loopt dit geheel via de Dienst	De Dienst - GT		Doorlopend proces.
Verbeteren contractbeheer	Signalen Gemeente bespreken met zorgaanbieders + terugkoppelen naar Gemeente	Contractbeheer SDF		Doorlopend proces.
Verbeteren data analyse en monitoring	De Dienst implementeert het managementinformatiesysteem Cognos. 1. Inrichten lokale managementinformatie dashboards 2. Uitgebreider en actueler inzicht in o.a.: -Bestandsontwikkeling -Instroom, uitstroom, doorstroom -Kosten -Stapeling -Werkvoorraad -Afgehandelde werkprocessen -Overlap cliënten over verschillende regelingen Verwijzers	De Dienst		Inmiddels zijn de eerste ervaringen hiermee opgedaan. Periodiek is er een ambtelijk monitor-overleg waarin de gepresenteerde cijfers worden besproken.
Verbeteren regiefunctie GT en elimineren onrechtmatige betalingen	Op dit moment wordt in veel Gemeente de einddeclaratie van de aanbidders niet inhoudelijk getoetst.	De Dienst Gemeente	Nov. 2019	De Dienst heeft met backoffice Leeuwarden gesproken over de wijze waarop wij het controleproces willen inrichten op de eindfacturatie (30%) in geval van hersteltrajecten. Gemeente Noardeast-Fryslân, Leeuwarden en de NWF-Gemeente hebben tot op heden, mede op basis van de inkoopssystematiek, geen controleproces ingericht (waarbij het gebiedsteam een actieve rol heeft). De controles die worden uitgevoerd zijn systeemtechnisch van aard. Op dit moment geeft Backoffice Leeuwarden aan dat wij zelf over zullen moeten gaan tot achteraf controles, waarbij wij zelf lijsten dienen samen te stellen en dus na betaling van de eindfactuur, indien van toepassing, met de aanbieder in discussie moeten gaan over het niet behalen van de doelen en resultaten en eventueel tot terugvordering moeten overgaan. Dit proces kunnen we tijdelijk uitvoeren, echter is deze werkwijze niet structureel wenselijk.

Toelichting status: Vanuit de Dienst zullen wij de achterafcontroles gaan opzetten. Wij zullen gelijktijdig met Backoffice Leeuwarden afstemming zoeken om in de vorm van een pilot het gewenste controleproces in te richten. De afspraak met Backoffice Leeuwarden zal nog worden ingepland.

Resultaat: voor toewijzingen via route Gebiedsteam zal de eindfacturatie vanaf 1 januari 2019 in kaart worden gebracht. De uitkomsten hiervan kunnen met het Gebiedsteam worden gedeeld, zodat de gebiedsteammedewerkers de controle op de 30% betalingen kunnen uitvoeren.

Verbeteren sturen op toegang	Vier-ogen principe toepassen.	De Dienst – Gemeente	Dec. 2019	In het generieke werkproces voor het GT is het vier-ogen principe opgenomen. Er dient afhankelijk van de aard van de problematiek altijd overleg worden gepleegd met een collega, hetzij een gedragswetenschapper of een adviseur van de Dienst.
Verbeteren contractbeheer	Ontwikkelen en inrichten van strategisch contractmanagement	SDF	Lopend	Dec. 2019

Verbeteren data analyse en monitoring	SDF realiseert een werkende gegevensverzameling vanuit de database berichtenverkeer (HUB) en zet in op zorgresultaatmeting (TTP)		SDF	Lopend
Verbinden om te leren of in gezamenlijkheid te ontwikkelen	De Dienst werkt samen met gemeente Smallingerland aan een financiële prognosesystematiek voor Jeugd	Vanaf oktober 2019	De Dienst (P&C)	Lopend
Verbinden om te leren of in gezamenlijkheid te ontwikkelen	Ontwikkeltafels organiseren waarin het reduceren van administratieve lasten centraal staat		SDF	
Verbinden om te leren of in gezamenlijkheid te ontwikkelen	De Dienst zoekt verdere verbinding met andere (Friese) Gemeente en SDF om te kunnen benchmarken en om gezamenlijk vraagstukken op te kunnen pakken		De Dienst	Lopend
Verbeteren administratief ketenproces	Acties formuleren ten einde de tijdigheid van het administreren en declareren in de keten te verbeteren	De Dienst - SDF		
Onderstaande acties zijn gereed				
Verbeteren sturen op toegang	Aanbieders kunnen niet meer zelf de intensiteit wijzigen als verwijzing via het GT is gegaan. Het GT moet hier toestemming voor geven. Indien verwijzing niet via het GT is gegaan, doet de back-office navraag bij de aanbieder om de reden van wijziging te achterhalen		De Dienst (TL Jeugd) Gemeente	Gereed
Verbeteren sturen op toegang	De Dienst checkt bij elk verzoek om toewijzing (externe verwijzer) of er al een traject loopt. Loopt er al een ander traject, dan neemt de back-office contact op met de aanbieder voor nadere toelichting.		De Dienst, TL Jeugd	Gereed
Verbeteren sturen op toegang	Nader uitwerken van de verblijfscomponent tot een voor-, tijdens of achteraf te beoordelen norm. Aanbieders worden vooraf door SDF ingeschaald en kunnen dit (het budget) niet zelf meer bepalen		SDF	Gereed
Verbeteren sturen op toegang	Tussen tarieven (intensiteiten) toevoegen waardoor het gat tussen twee tarieven kleiner wordt		SDF	Gereed
Verbeteren sturen op toegang	Collegiaal overleg tussen adviseurs en beleid m.b.t. issues verzoek om toewijzing (VOT)		De Dienst	Gereed
Verbeteren sturen op toegang	Instellen werkgroep verbeteren proces afhandeling VOT's		De Dienst	Gereed

Verbeteren sturing op proces Jeugd	De Dienst heeft Intern een kernteam Jeugd ingesteld, waarin prioriteiten worden gesteld aangaande beleid, beheersing en het back-office-proces	De Dienst, TL Jeugd	Gereed
Verbeteren signaalfunctie De Dienst	Inzicht geven in de kostenontwikkeling Jeugdwet over de jaren 2015 t/m 2018	De Dienst	Gereed
Elimineren onrechtmatige betalingen	Aanpassingen in het administratie protocol doorvoeren zodat er niet dubbel/onterecht wordt gefactureerd.	SDF – De Dienst (adm. Jeugd)	Gereed